

Hegazti-gripearen beste kasu bat baieztatu da Euskadin jasotako hegazti basati batengan

Herritarren laguntzari esker Donostian aurkitutako zanga gaixo bat da. Foku berri hori maiatzean Gipuzkoan sai arreengan jakinarazitako beste biei gehitu behar zaie.

[Patogenotasun handiko hegazti-gripearen](#) (PHHG) beste kasu bat detektatu da partikular batek hegazti gaixo bat zegoela jakinarazi ondoren Gipuzkoako Foru Aldundiko basozainek jaso duten zanga gaixo batengan. Zanga euskal kostaldean ohikoa ez den itsas hegaztia da; izan ere, ez dago ugaltze-koloniarik, eta normalean ez da gure kostaldera iristen, baldin eta ez badago gaixorik edo ahulduta.

Gaixotasun horren [Erreferentziazko Laborategi Nazionalak](#) baieztatu egin du **H5N1** azpimotako patogenotasun handiko hegazti-gripearen (PHHG) birusaren positiboa. Ondoren, hegazti-sektoreari jakinarazi zaio, **etxeko hegaztiak babes ditzan** hegazti basatiekin kontaktuan egotetik, kutsatzea saihesteko.

Europar bizitzen ari garen gaixotasun horren epidemiaren ondorioz (oraingoz larriena), hegaztien migrazio-garaia hasi zenetik, urte osoan zehar egiten den zaintzari esker aurkitu dute kasu hori. 2022ko uztailaren 28ra bitartean, PHHGren 5.349 kasu jakinarazi dira Europako 36 herrialdetan, nagusiki H5N1 anduiarenak: 2.348 kasu eskortako hegaztietan, 2.903 hegazti basatietan eta 98 itxian hazitako hegaztietan.

Hegazti-gripe gaixotasun birikoa da, hegaztiei baino eragiten ez diena, eta oso kutsakorra da hegazti-espezieen artean: infektatutako hegaztietan heriotza-tasa handia eragiten du, bai eta galera ekonomiko larriak ere hegazti-sektorean. **Hegazti-produktuak (haragia, arrautzak, gibel ore edo hegaztiz egindako edozein elikagai) kontsumitzea ez da arriskutsua pertsonentzat.**

Jarraian, Euskadin 2021-2022 denboraldian basa-hegaztiei buruz deklaraturako lehen fokuen albisteak kontsulta daiteke; eta mikrositean IARI buruzko informazio gehiago dago eskuragarri:

Abeltzaintzan erabiltzen diren antibiotikoen autokontrolerako tresna berria

MAPAk tresna berri bat sortu du abeltzainei erraztasunak emateko antibiotikoen erabileraren autokontrolaren esparruan, Albaitaritzarako Antibiotikoen Errezeten Kontrolerako Sistema Informatikoaren (PRESVET) barruan.

PRESVETen bidez, albaitaritzarako antibiotikoen errezeten informazioa zentralizatzen da estatu mailan, abeltzaintza-ustategietako antibiotikoen kontsumoa monitorizatzeko.

Orain arte, albaitari profesionalek sarbidea zuten, albaitaritzarako errezetei buruzko informazioa bertan iraultzeko. Hemendik aurrera, **REGAn izena emanda dauden titularrek ere** abeltzaintza-ustategietako antibiotikoen kontsumoari buruzko hiru hilez behingo txostenak kontsultatu ahal izango dituzte; gainera, estatu mailan alderaketak egin ahal izango dituzte, espezie eta sailkapen zooteknikoaren arabera.

Halaber, albaitari profesional **bati edo batzuei** eman ahal izango diete sartzeko **baimena, txostenak ikusteko**, eta, horrela, **aholkularitza errazteko**.

Elikagaiak ekoizteko animalietan erabiltzen diren antibiotikoen autokontrolerako tresnak garatzean, indartu egiten dira MAEri aurre egiteko programak.

[Abeltzainaren modulua](#) eskuragarri dago [jada PRESVETen](#). Sisteman erregistratzeko, ziurtagiri elektronikoa erabili ahal izango da, edo erabiltzailea eta pasahitza, REGA titularraren NANaren bitartez identifikatuta.

PRESVETen alta emateko dokumentua eta infografia:

Europako hegazti-gripearen eguneraketa

EFSAk txosten zientifiko bat argitaratu berri du martxotik ekainera bitarteko Europako HGren egoera epidemiologikoari buruz.

Agentziaren txostenetik azpimarragarriena da patogenotasun handiko hegazti-gripearen (PHHG) aurreko denboraldi epidemikoa, 2021-2022, **Europan orain arte behatutako epidemia handiena** dela; hain zuzen, zenbateko hauetara iritsi da guztira:

- **Eskortako hegaztiak: 2.398 agerraldi eta 46 milioi hegazti sakrifikatu.** Frantzia izan da herrialde kaltetuena, 509 eta 1.371 agerraldirekin, hurrenez hurren, eta 6,5 milioi hegazti sakrifikatu dira.
- **Hegazti basatiak: 168 baieztapen gatibu dauden hegaztietan eta 2.733 kasu hegazti basatietan.** Alemaniak (158) jakinarazi zituen gehien, eta ondoren, Herbehereek (98) eta Erresuma Batuak (48). Aldi horretan, 45 hegazti basatiren espezetan baieztatu ziren, eta horien artean, hegazti urtarren 11 espezetan eta **hegazti harraparien 9 espezetan. Egungo aldiaren amaierara arte jakinarazi ziren, eta nagusiki harraparietan eta hegazti basatien beste espezie batzuetan jakinarazi ziren.**

2020-2021eko olatu epidemikotik hegazti basatietan behatutako **HPAI (H5) birusaren iraunkortasunak adierazten du endemikoa bihurtu ahal izan dela Europako hegazti basatien populazioetan**; horrenbestez, Europako eskortako hegazti, gizaki eta bizitza basatirako arriskuak urte osoan dirau, arriskua handiagoa izanik udazkeneko eta neguko hilabeteetan.

Eskortako hegaztietako agerraldien % 86 bigarren mailakoak izan ziren, eta birusa abeltegien artean hedatzeagatik. Hori dela eta, ezinbesteko garrantzia dauka HGOP ezabatzeko estrategia egoki eta

jasangarriak zehazteak eta azkar inplementatzeak, hala nola biosegurtasun-neurri egokiak eta zaintza-estrategiak hegaztien ekoizpen-sistemetan garaiz antzemateko neurriak ezartzeko.

Azken txostena egin zenetik, lau infekzio jakinarazi ziren gizakietan A(H5N6) birusagatik, bi A(H9N2) birusagatik eta bi A(H3N8) birusagatik Txinan eta bat A(H5N1) birusagatik Ameriketako Estatu Batuetan. **Infekzio-arriskua baxutzat ebaluatzen da EBko biztanleria orokorrerako, eta baxua eta ertaina bitartean profesionalki arriskuan dauden pertsonentzat.**

Albaitaritzako sendagaien legeari buruzko galderak eta erantzunak

Duela gutxi, AEMPSEk informazio-ohar bat argitaratu du, eta bertan bildu ditu albaitaritzako sendagaiak banatzeko, preskribatzeko eta emateko araudi nazionalaren aplikazioari buruz sortzen diren galdera ohikoenak, baita horien erantzunak ere.

Zenbait gai [berri lantzen dituen araudi](#)en argitalpena dela eta, kontsulta ugari egin dira: albaitaritzako preskripziorik behar ez duten albaitaritzako sendagaien urrutiko salmenta, ekoizpen-animaliei agindutako antibiotikoen albaitaritzako preskripzioen jakinarazpena... Kontsulta horiei unean-unean erantzun zaie, interpretazio-noten bidez.

Horrez gain, albaitaritzako sendagaiei buruzko 2022ko urtarrilaren 28ko 2019/6(EB) Erregelamenduaren aplikazioak zalantza asko sortu ditu albaitari profesionalen artean, araudiaren interpretazioari dagokionez.

Hori guztia ikusita, AEMPSEk dokumentu hau egin du, araudi-xedapen berriak aplikatzean sortu diren eta sor daitezkeen zalantzak argitzeko asmoz.

Horrenbestez, dokumentu bizia izango da, eta Erregelamenduaren eraginpean dauden sektoreek planteatutako zalantzei emandako erantzunekin elikatzen joango da. Zalantza horiek guztiak albaitaritzako sendagaiak banatzeari, preskribatzeari eta emateari buruzko RASVE taldean eztabaidatu eta adostuko dira.

Txerrietan *Salmonella* spp.-ren arriskua ebaluatzeko eredua

EU-FORA programaren baitan, Perugiako Unibertsitateak (Italia) salmonellak hiltegietatik datozen txerri-kanaletan duen prebalentziari buruzko ikerketa egin du, eta EFSA aldizkarian argitaratu berri du.

Azterketak eredu estokastiko bat argitaratu du txerri-kanaletako *Salmonella* spp.-ren arriskua

ebaluatzeko. Ikerketaren arabera, % **8,1eko probabilitatea dago txerri-kanaletako salmonellaren prebalentziak legeriaren higiene-irizpideak gainditzeko.**

Eredu hau garatzeko, guztira 757 lagin jaso dira, eta *Salmonella* spp.-ren prebalentzia % 2,6koa dela kalkulatu da. Gainera, Salmonellaren prebalentzia eragin dezaketen irizpide batzuen eragina ere ebaluatu da, hala nola etxaldetik hiltegirako distantzia (batez besteko distantzia 200,92 km da) edo kanalen pisua (batez besteko pisua 127,97 kg da).

Ereduak erakusten du txerri-kanaletako *Salmonella* spp.-ren prebalentziak gora egiten duela etxaldetik hiltegirainoko distantzia handiagoa den heinean. Era berean, nahiz eta neurri txikiagoa izan, *Salmonella* spp.-ren prebalentzia handiagoa hautematen da kanal astunenetan.

Hegazti-gripearen bi foku aitortu dira Euskadin

H5N1 HGOP hauteman da Gipuzkoan aurkitutako bi sai arreetan

Bi kasu isolatu dira, gaixotasuna garraiatzeko gaitasun handirik ez duen espezie batean

Gipuzkoako Foru Aldundiko Basozainek bildutako putreak maiatzaren hasieran aurkitu zituzten Azpeitia eta Beasain udalerrien artean, eta maiatzaren 14an Aiako Harrian (Irun), hurrenez hurren.

Aurkikuntza hori hegaztien migrazio-aldian egiten den zaintzari esker egin da, Europa osoan fokuak agertu izanaren ondorioz. 2022ko maiatzaren 16ean, HGOPren 4.669 kasu aitortu dira Europako 36 herrialdetan, batez ere H5N1 anduia. Kasu horietako 2.207 etxeko hegaztienak izan dira, 2.373 hegazti basatienak eta 89 gatibu dauden hegaztienak.

Abereen osasunaren arloko osasun-agintariek, Euskadiko hegazti-sektorearekin batera, honako neurri hauek hartzea adostu dute:

- Animalien egoera klinikoa egiaztatzea, infekzioaren hautemate goiztiarrerako.
- Hegazti-ustiattegietan biosegurtasun-neurriak indartzea, bereziki hegazti basatiekin harremanetan jartzea saihesteko neurriak. Besteak beste, etxeko hegaztiak konfinatzea gomendatu da.

Neurri horiek autokontsumorako ustiategiei ere aplikatu behar zaizkie, birusa zoonotikoa delako, nahiz eta **transmisio-arriskua txikia izan.**

Bestalde, gogorarazten da hegaztiak oinarri dituzten okela, arrautza, foie gras eta zeinahi elikagaik, kutsatuta egongo balira ere, ez luketela arriskurik ekarriko pertsonentzat.

Hurrengo estekan hegazti gripearekiko informazio guztia aurkituko duzu:

Afrikako txerri-izurriaren egoeraren eguneraketa European

EFSAk txosten bat argitaratu du, non gaixotasunaren egoera epidemiologikoa aztertzen den EBko herrialdeetan.

Txostenak II. genotipoko Afrikako txerri-izurriaren (ATI) epidemiaren deskripzio-analisi bat ematen du EBn eragina jasan duten estatu kideetan eta ondoko herrialdeetan, 2020ko irailaren 1etik 2021eko abuztuaren 31ra arte.

Jarraian, dokumentuaren ondorio garrantzitsuenak laburbiltzen dira:

- Lehen jakinarazpena 2020ko irailaren 10ean egin zen, Alemaniako basurdeekin.
- ATI EBn hedatu da, nagusiki basurdeen bidez. Oro har, ATIak zirkulatzen jarraitu du basurdeen bidez hainbat estatu kideetan eta ondoko herrialdeetan, eta pixkanaka hedatu da basurde-taldeetan artean.
- Geroztik, 1.872 kasu hauteman dira basurdeetan, baita etxeko txerrien hiru foku ere.
- Arrisku-faktore esanguratsuenak lotuta daude habitatarekin, faktore sozioekonomikoekin eta basurdeen kudeaketarekin. Basurdeen artean, lotuta daude habitatarekin (landareak, ura, klima eta basurdeen habitataren egokitasunarekin lotutako beste faktore batzuk), faktore sozioekonomikoekin (bestean beste gizakien demografia) eta basurdeak kudeatzeko faktoreekin, bereziki dentsitatea eta kopurua.
- Zaintza pasibo indartua lagungarria izan da agerraldiak goiz hautemateko etxeko txerrietan.

Hauek izan ziren etxeko animalien artean ATI agertzeko faktore esanguratsuenak:

- Ekoizpen mota (traspazio), txerri-taldeetan dentsitatea, biosegurtasun-maila txikiak, faktore sozioekonomikoak eta ATIak kutsatutako eremuen presentzia edo horiekiko gertutasuna.
- Basurdeak kudeatzeko eremu zuri bat (WZ edo white zone) finkatzea.
- “Segurtasun-gerriko” bat ezarri da ATIak eragindako eremuan, eta, beste neurri batzuen artean, nabarmen murriztu da basurdeen kopurua a priori erabakitako dentsitate batera arte, prebentzio gisa kutsaduraren hedapena geldiarazteko.
- Zaila da WZ ikuspegia aplikatzea, bereziki eremua ATI birusaren kutsadura basurdeen artean oso hedatuta dagoen eskualde batean dagoenean eta kontrol-ahalegin mugatuak aplikatzen direnean.

Animalien ongizatearen etiketatzearen inguruko txosten berria

EBk ikerketa bat argitaratu du eta bertan animalien ongizatearen etiketatzearen inguruko informazioa jaso eta aztertzen du.

Dokumentua 2021eko apirilaren eta 2022ko otsailaren artean egin da eta kontsumitzaileen datu kuantitatibo eta kualitatiboak jasotzen ditu baserriko animalien ongizatearen estandarren inguruko ezagutzari dagokionez. Era berean, etiketatzean eska dezaketen informazioari buruzko datuak jaso dira. Txostenaren xede nagusia da EB laguntzea Europa mailan egin daitezkeen ekimenetan.

Ikerketak EBN dauden 51 etiketatze-sistema izan zituen ardatz; sistema horien 17 ekoizpen ekologikokoak dira.

Honako hau da txostenaren ondorioen laburpena:

1. Kontsumitzaileek **argi adierazi dute** animalia-jatorria duten produktu guztien ekoizpenerako erabiltzen diren **animalien ongizateari buruzko informazioa behar dutela**.
2. Produktu ekologikoak: **ez dago argi kontsumitzaileek etiketatze honi dagokionez duten konfiantza**. Ondorioz, ez da betetzen informazio-eskaera.
3. **Estatu Kide bakoitzaren etiketa askok zalantzak sortzen dituzte**, eta ekoizleengan eragin txarra izan dezake horrek.
4. **Informazioaren formatua** ganadua hazteko baldintzei dagokionez **ez da egokia**: publikoaren pertzepzioak eta arloko teknikarien ebaluazioak adierazten du ongizateari dagozkion gaiak ez zaizkiola publiko orokorrari iristen.
5. Animalien ongizatearen etiketatze-sistemen dimentsio ekonomikoak argi uzten du kostuei, operadoreen diru-sarrerei eta kontsumitzaileek ordaintzeko duten prestutasunari dagozkion gaiak oso konplexuak direla. Orokorrean, **erosleak ordaintzeko prestutasun handiagoa dute animaliak hazteko baldintzen inguruko informazioa badute eta uste badute produktuaren kalitatea altua dela**.
6. Animalien ongizatean etiketatze-eskemen eragina ongizatearen inguruko egungo araudiaz gaindikoa da: **etiketatzeak legeria hobe betetzen laguntzen du**; izan ere, Agintari eskudunak egindako kontrol ofizialez gainera, **kontrol gehigarriak egiten dira**.

Laburbilduz, **kontsumitzaileen beharrak ez daude asebeteta eta eskaera argia dago**. Gainera, EBN animalien ongizatearen **etiketatze-sistemen** egungo egoera **sinplifikatu eta horren inguruko kontzientziazioa handitu behar da**.

Horrenbestez, ikerketaren emaitzek adierazten dute “baserri mahaira” estrategiaren testuinguruan interesgarria dela Batzordeak aintzat hartzea etiketatze aukerak, elikakatearen bidez produktuaren balioa hobe helarazteko.

Indarrik gabe geratzen dira ustiatzearen hegazti-gripeari aurre egiteko neurriak

AGINDUA, 2022ko apirilaren 1ekoa, Ekonomiaren Garapen, Jasangarritasun eta Ingurumeneko sailburuarenaren bidez, indarrik gabe uzten da honako agindu hau: Agindua, 2021eko abenduaren 28koa, zeinaren bidez Euskal Autonomia Erkidegoan hegazti-gripearen aurka hartu beharreko prebentzio-neurriak ezartzen baitira.

Gaixotasunak ez du inolako eraginik Euskal Autonomia Erkidegoan, hegaztien migrazio-denboraldia amaitu da, eta, ondorioz, gaur egun dagoen osasun-arrisku txikia denez, 2021eko abenduaren 28ko

Aginduan aurreikusitako neurriak kendu behar dira.

Agindu hau, Euskal Herriko Agintzaritzaren Aldizkarian argitaratu eta hurrengo egunean jarriko da indarrean, hau da, 2022ko apirilaren 12an.

Hegazti-gripearen egoerari buruzko eguneratzea

EFSAk txosten bat argitaratu berri du, EBn 2021-2022 denboraldiko HGaren egoera epidemiologikoaren egoera eguneratzeko.

Agentziak denboraldi honetako agerraldien kopurua eguneratu du. Guztira, patogenotasun handiko hegazti-gripearen (PHHG) **2.653 foku** jakinarazi dira EBko **33 herrialde**tan abenduaren 9tik martxoaren 15era bitartean. Gehienak **Frantzia, Italian, Hungaria eta Polonia**n erregistratu dira.

- Birusek **hegaztiekiko lehentasuna mantentzen** dute; hala ere, **ugaztunetarako egokitzeak** aurkitu dira, baina **esporadikoki**.
- Aurreko denboraldiarekin alderatuta, IAAPa hegazti urtarretan ez ezik **beste hegazti basati askotan ere aurkitu da**. Eta horrek eskortako hegaztietarako transmisioa erraztu egin du. Aurreikuspenen arabera, **karga birikoaren areagotze horrek** berekin ekarriko du **eskortako hegaztien infekzioaren areagotze potentziala**; eta **datozen hilabeteetan** hala mantenduko da seguruenik.
- **Ekoizpen intentsiboko** eskortako hegaztietan (broiler) **konfirmatutako** kasu asko daude, baina arrisku txikikotzat hartzen dira, barnealdean hazita daudelako. Hala ere, hainbeste kasu egoteak esan nahi dezake **aplikatutako biosegurtasun-neurrien ahalmena eta eraginkortasuna ez direla oraindik ere eraginkorrak**.
- Erresuma Batuan, Errusian eta Nigerian H5 subfilumaren **birus-transmisioak gizakietan**, Europa osoan animalia basatietan eta Txinan gizakietan H5N6 subfilumaren kasu konfirmatuek **azpimarratu egiten dute IAren birusaren gaitasun zoonotikoa**, eta birus horiek beste ugaztun batzuetara egokitu daitezkeela.
- **Gizartearentzat**, oro har, kutsatze-**arrisku baxua** dago. Hala ere, **hegaztiekin kontaktuan** daudenen kasuan, arriskua **baxua-ertaina** da.
- IAAPren birusaren **iraunkortasunak eta etengabeko zirkulazioak** hegazti migratzaileetan eta eskortako hegaztietan arriskua **izaten jarraituko du Europako hegaztien sektorearentzat**. Eta horrek **eskatzen du** biosegurtasun-neurrietan, zaintza-planetan eta ekoizpen-sistema ezberdinetako hautemate goiztiarreko neurrietan oinarritutako **arintze-estrategiak ezartzea**.
- **Hautemate goiztiarrak eta erantzun arinak**, aurretik adierazitako guztiarekin batera, epidemiaren **arrisku handiko aldia murrizten dute**, eta **bigarren mailako fokuak saihesten** laguntzen dute, batez ere hegaztien **dentsitate handiko** eremuetan. Hori dela eta,

Agintaritza Eskudunek sektorea informatu beharko lukete gaiaren garrantziari buruz, eta neurri eraginkorrak ezarri beharko lituzkete sektore horretan lan egiten dutenen esposizio-arriskua murrizteko.

- ***One Health ikuspuntuarekin***, birusarekiko esposizio handia duten **ugaztun eta gizakien zaintza indartu beharko litzateke, baita Osasun Publikoaren zein lan-arriskueta**ko **erakunde ofizialen inplikazioarekin** ere. Batez ere **gaixotasuna aitortzen** den kasuetan: **huste sanitarioak** egiteaz arduratzen diren **langileak (konjuntibitisa)**. Horrelako kasuetan, langileei azterketa **serologikoak** egitea gomendatzen da.

{0>